

שמות חברי הקבוצה: _____

כיתה: _____

חקר הטקסטים הכתובים שבסביבת מגורי

משימה לקבוצות בנות 4 - 5 תלמידים

מבוא

אם תבקשו מאנשים לאפיין את סביבת המגורים שלהם – הרחוב, השכונה, האזור – תקבלו בדרך-כלל תשובות, כגון: אני גר/גרה ב...סביבה נקייה/ סביבה רועשת/ סביבה מוזנחת/ סביבה מתפתחת/ סביבה מלאת ירק/ סביבה סואנת/ סביבה צפופה/ סביבה הטרוגנית/ סביבה חילונית/ סביבה ותיקה...

כפי שניתן לראות, התשובות יתייחסו להיבטים שונים: אקולוגיים¹ אסתטיים², כלכליים, חברתיים, דתיים או דמוגרפיים³.

במסגרת משימה קבוצתית זו, עליכם לאפיין את שכונת מגוריכם מהיבט שלא נזכר למעלה – ההיבט האורייני.

עליכם לחקור את הטקסטים הכתובים הנמצאים בסביבת המגורים שלכם, ולהסיק מהם מסקנות לגבי תרבות הכתיבה המאפיינת אותה.

לשם כך, תצאו החוצה – לשכונה, לרחוב, תאספו חומרים כתובים, תעיינו בהם, תמיינו אותם, תסדרו אותם באלבום, תבדקו אותם ותסכמו את ממצאיכם בהיבטים שונים. לבסוף, תוכלו להציג את אלבומכם בתערוכה כיתתית.

שימו לב:

- לכל אחד משלושת חלקי המשימה ניתנות הנחיות מפורטות, ובכל זאת – אם אינכם מבינים משהו, אל תהססו לשאול את המורה.
- חלקים א ו-ב של המשימה מתבצעים בבית, אך יש להביאם לכיתה לביקורת-ביניים ולמשוב, על-פי לוח הזמנים שייקבע על-ידי המורה.
- אתם שותפים בקביעת הציון: בחלק ג של המשימה מפורטות ההנחיות להערכת עמיתים לקבוצה ולהערכה עצמית. כדאי לעיין בהן לפני שאתם ניגשים לקבוע את הציון.

¹ היבט אקולוגי - שקשור להשפעת האדם ופעילותו על הסביבה שלו ולהשפעת הסביבה על האדם (למשל: "סביבה ירוקה").

² היבט אסתטי - שקשור להערכת יופי ואמנות (למשל, "סביבה מוזנחת", שהיא ההפך מ"סביבה מטופחת").

³ היבט דמוגרפי - שקשור לאוכלוסייה מנקודת מבט כמותית (למשל, "סביבה צפופה").

חלק א: השכונה כסביבת חקר

איסוף מוצגים

1. בחרו רחוב או מספר רחובות בשכונתכם או באזור מגוריהם. טיילו ברחובות אלה, ואספו מוצגים רבים ככל האפשר. עליכם לאסוף, או לתעד בכתב או בצילום, כל חומר כתוב או מודפס, למשל:

- מודעות וחומר פרסומי שחולקו ו"נשרו" לרחוב מתיבות הדואר
- מודעות על לוחות מודעות או על עמודים (לצלם או להעתיק, אבל לא לתלוש!)
- כתובות על קירות ("גרפיטי" - tagging⁴) (לצלם או להעתיק)
- מודעות שנתלו ברחוב או על חנויות או על בתים (לצלם או להעתיק)
- רכזו את החומר בתוך ניילונים.
- רשמו לעצמכם, תוך כדי איסוף וצילום, את המקום שבו נלקח (או צולם) כל מוצג.
- הביאו לכיתה במועד שנקבע את המוצגים שאספתם (או צילמתם) עם ציון המקום שממנו נלקחו.

** ביקורת ביניים ומשוב לחלק זה ייערכו על-ידי המורה בכיתה בתאריך: _____ (התאריך ייקבע עם המורה).

חלק ב: הכנת אלבום מוצגים ממין

מיון וארגון המוצגים

1. א. החלטה על שיטת מיון המוצגים וארגונם
- 02 _____
- 03 _____
- קעת מונחת לפני הקבוצה שלכם ערימת המוצגים שאספתם (כולל התמונות). חשבו על שיטות אפשריות למיון המוצגים ולעריכתם באלבום. בחרו לכם שיטה לעריכת האלבום שלכם. כתבו באיזו שיטה לארגון האלבום בחרתם.

⁴ tagging - תיוג, הטבעת סימן מזהה. כך נוהגים היום לכוונת את הכתובות שאנשים כותבים על קירות ("גרפיטי"), משום שיש בהם אמירה מתייגת על המקום ועל תרבותו.

את האלבום שלנו נארגן בשיטה הזו: _____

האם ההחלטה שלכם לגבי אופן ארגון האלבום התקבלה פה-אחד? _____

אם לא, רשמו כאן מה היו ההצעות האחרות: _____

** ביקורת ביניים ומשוב לסעיפים אלו ייערכו על-ידי המורה בתאריך: _____
(התאריך ייקבע עם המורה).

ב. מיון המוצגים ועריכת האלבום

סדרו את אוסף המוצגים שלכם באלבום בשיטה שבחרתם.
הוסיפו כותרות או דברי הסבר קצרים משלכם, במקומות הנדרשים.

כתיבת טקסטים של מידע

א. כתיבת הקדמה

04 _____
05 _____

כתבו לאלבום שלכם הקדמה, בהיקף של חצי עמוד עד עמוד.
ההקדמה תכלול:

1. מידע על סביבת האיסוף, תהליך האיסוף וכד'.
2. הסבר לקוראים על השיטה שבה מאורגן אוסף המוצגים.
3. זווית אישית ובה תתייחסו לשאלות, כגון: מה משך את תשומת לבכם במוצגים שאספתם? אילו דברים הצלחתם להבין רק בזכות העובדה שאתם גרים בסביבה, ואילו דברים אינם ברורים לכם?

הקפידו על ניסוח תקין ועל צורת הגשה נאה, כראוי לאלבום.

ב. הכנת כרטיס מידע לאלבום, לקראת תערוכה כיתתית

עליכם להיערך לקראת תערוכה קבוצתית של אלבומי הכיתה.
הכינו לקראת התערוכה כרטיס מידע מעוצב, שיוצב ליד האלבום שהכנתם, והביאו אותו לכיתה.

הנחיות:

1. החליטו ביניכם אילו פרטי מידע צריכים להופיע על גבי הכרטיס, ואיך לעצב אותו.
2. הביאו בחשבון שהתערוכה אינה תחרות, ומטרת הכרטיס היא ליידע (ולא לשכנע, או למכור את המוצר כמו בפרסומת).

כתיבה ושכתוב של פרק הסיכום לאלבום

כתבו לאלבום פרק סיכום שכותרתו "תרבות הכתיבה שבסביבת מגוריי".
הסיכום יכלול את הסעיפים האלה:

3

06 _____
07 _____
08 _____
09 _____

א. מזווית של חוקר: מה תוכלו להגיד עכשיו, לאחר שאספתם ומיינתם טקסטים כתובים בסביבת מגוריים, על תרבות הכתיבה שמאפיינת את המקום?
התייחסו לפחות לשלוש מבין הנקודות שלפניכם:
• אילו נושאים ותכנים מופיעים במוצגים שבסביבת מגוריים?
• למי מיועד החומר הכתוב שמצאתם בסביבת מגוריים? מי קהלי היעד שלו?
• מה אפשר לומר על כמות הטקסטים שמצאתם בסביבת מגוריים בהשוואה לכמות הטקסטים שמצאו חבריכם?
• מה אפשר לומר על מיקום הטקסטים שמצאתם בסביבת מגוריים?
• מה אפשר לומר על עיצוב הטקסטים שמצאתם בסביבת מגוריים?
• מה אפשר לומר על השפה והלשון של הטקסטים שמצאתם?
• מה תוכלו לומר על תרבות הכתיבה של סביבת מגוריים, לאור עיון (או הצצה) באלבומים של אחרים?
• משהו אחר...

מומלץ לכתוב קודם טיוטה (או טיוטות). את הגרסה הסופית (לאחר השכתוב) יש לצרף לאלבום.

ב. מזווית לימודית: אילו הייתם חברים בוועדה הקובעת את תכנית הלימודים בבית הספר שלכם, מה הייתם ממליצים ללמד בבית ספרכם (שאינו מלמדים כיום), כדי להבין את הטקסטים שאספתם?

ג. מזווית אישית: האם, כתוצאה מן האיסוף ומן המיון של הטקסטים, גיליתם דברים שלא שמתם לב אליהם קודם, למשל:
• על סביבת המגורים שלכם?
• על כתיבה?
• על חקר?
• על עבודה קבוצתית?
• על עצמכם?

** הבאת האלבום המוכן לכיתה (בצירוף דפי המשימה) מתוכננת לתאריך: _____
מועד התערוכה מתוכנן לתאריך: _____ . התאריכים ייקבעו עם המורה.

חלק ג: הערכה קבוצתית והערכה עצמית

לפניכם טופס הערכה. עליכם להעריך באמצעותו את התפקוד של חבריכם לקבוצה ואת תפקודכם-אתם.

סולם ההערכה נע בין נקודה אחת לארבע נקודות, על פי המפתח הבא:

4 נקודות – במידה רבה מאוד

3 נקודות – במידה רבה

2 נקודות – במידה מעטה

נקודה אחת – במידה מעטה מאוד (או: לא).

כל אחד, בתורו, ירשום את שמו על גבי הטופס שלו.

כל אחד, בתורו, יעריך את כל אחד מן השותפים שלו לקבוצה על-פי הקריטריונים שמופיעים בטופס.

כל אחד, בתורו, יעריך את עצמו בטופס ההערכה שלו, בעמודה "הערכה עצמית".

לידיעתכם, הציון בחלק זה מבוסס אך ורק על ההערכות שנתתם.

אנו מקווים שהערכותיכם יהיו שקולות והוגנות.

טופס הערכה

הערכה זו ניתנת ל: שם פרטי: _____ שם משפחה: _____

מעריך א	מעריך ב	מעריך ג	מעריך ד	הערכה עצמית	ציון ממוצע

הערות: _____
